

Posudek na magisterskou diplomovou práci Kláry Horákové *Dům světla (etnografie instituce)*

Práce Kláry Horákové je z mnohých ohledů výjimečná a to nejenom v kontextu genderových studií: výběrem tématu (HIV/AIDS), metodologie (etnografická studie instituce) ale snad především autorčinou investicí do projektu: Klára Horáková strávila více než dva roky pravidelnou dobrovolnickou prací v rámci Domu světla, jako součást, přičemž svou dobrovolnickou práci vnímala jako součást feministického výzkumu, který se snaží o etické vztahy mezi výzkumníci a osobami a institucemi, které výzkum umožňují svou ochotou k účasti.

Práce je postavena na etnografickém výzkumu a neformálních rozhovorech s dobrovolníky a dobrovolnicemi i zaměstnanci/kyněmi Domu Světla. Velmi dobře formulované výzkumné otázky: *Jak ovlivňuje sociální a kulturní kontext vztahy mezi pracujícími a klientelou DS? Jaké významy/signifikace přiřazují pracovníci a pracovnice DS své práci a co ovlivňuje jejich rozhodování o tom, jakou činnost vykonávají v rámci Domu světla? Jak pracovníci a pracovnice DS interpretují své role v této organizaci?* (str. 34-35), autorce dovolují rozkrýt to, jakým způsobem kulturní kontext a diskurzy cirkulující ve veřejném prostoru ovlivňují fungování i takové organizace jako je Dům světla, nastavují neviditelné hierarchie a formy jemné stigmatizace. A koneckonců i to, že dobrovolnická činnost nemusí být (resp. nemůže být) oproštěna od komplikovaných vyjednávání společenských hierarchií a morálních ekonomí. Diskuze dobrovolnických pozic v práci Kláry Horákové navíc odhaluje subjektivní investice do pozic dobrovolníka/dobrovolnice a jakým způsobem se dobrovolnictví stává součástí vytváření obrazu „morálního subjektu“, „spořádaného občana“ a tak zdánlivě paradoxně dovoluje znovuvytvoření/utvoření stigmatizujících náhledů na osoby HIV pozitivní. Osobně považuji tuto část práce Kláry Horákové za nesmírně důležitou a domnívám se, že se zde odhaluje nejenom specifické diskurzivní rámování HIV, ale obecnější morální ekonomie využívající jinakost (HIV, postižení) jako objektivizovanou diferenci, skrze níž se mohou vytvářet nadřazené pozice občanství. Implicitně se totiž v práci ukazuje relativně malá důležitost povědomí o nerovnostech a společenské exkluzi lidí s HIV (a AIDS), a naprostá absence diskurzu sociální spravedlnosti a uznání. Primární materiál by jistě snesl další a ještě jemnější analýzu, to možná nabízí prostor pro další rozpracování.

Pro svou analýzu autorka dobře a smysluplně připravila teoretické a konceptuální zázemí v úvodu práce (teoretická část je skutečně velmi dobře strukturovaná podle výzkumných otázek), a autorka s touto konceptuální základnou pracuje při rozklíčování dat a primárního materiálu. Ocenění také zaslouží autorčina reflexe svého působení v poli výzkumu, a komplexnosti terénu, ve kterém se pohybuje. Autorka dlouho a poctivě hledala

způsoby ochrany a anonymizace výroků svých komunikačních partnerek a partnerů, a uvažovala nad tím, co její práce může znamenat pro organizaci, se kterou spolupracovala a spolupracuje.

Na diplomové práci autorka pracovala také déle než dva roky a poslední rok poctivě upravovala podle mých komentářů a společných diskuzí nad sebraným materiálem. Jako vedoucí práce chci vyzdvihnout tuto dlouhodobou spolupráci, autorčinu poctivost a odhodlání odvést, co nejlepší práci. Posunutí termínu odevzdání práce výsledku velmi pomohlo. Práci s radostí doporučuji k obhajobě se startovním hodnocením velmi dobře.

Kateřina Kolářová

11. 9. 2015